

עלי לתרופה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

איך לך מושג באיזה דרגה אתה עומד כעת!

על הפרשה להיקהל ולעמוד על נפשנו

תחשוב: הרי אין מעשה רע שיכול לגרש את ה' חלילה, ואם כן הוא בכל מצב אצלך, אז מה לך נרדם? תתקרב, אתה קרוב מאוד.

דוחה. אבל המלאכה אינה פשוטה ותלויה ביכולת גבוהה מאוד להפעיל את מידת המשפט ולברר בין טוב לרע, איך עושים זאת? התשובה מצויה בתחילת דבריו של משה שפוחת באיסור עשיית מלאכה והבערת אש ביום השבת. הנושא המרכזי במשאו של משה מופיע לאחר מכן, כשהוא מלמד את מלאכת המשכן לפרטיה, מדוע הוסמכה והוקדמה מצוות 'לא תבער' למלאכת המשכן? דורשים חז"ל: ללמד שאין מלאכת המשכן דוחה שבת. וכאן גנוז רעיון נפלא: מלאכת המשכן היא מלאכה של קירוב, וכשעוסקים בקירוב צריך לדעת גם את מי לרחק. שמא תאמר, לצורך העניין נבעיר את אש המשפט, נרחיק ונדחה את הבלתי ראויים? אומרת התורה 'לא תבער' אש! והכוונה לאש של בית דין. הרי אינך יודע את מי לרחק ואת מה לבער. אלא מאי - עיקר תקוותך הוא יום השבת.

לאחר ארבעים יום ששהה במרום, יורד משה רבינו מהשמים למחרת יום הכיפורים כשבידיו לוחות שניות. לא רק לוחות הביא משה משמים, גם סליחה לחטא העגל הביא עימו, ולא רק סליחה - גם דרך הוא הביא, דרך של תשובה. ומהי אותה דרך?

'והדרך שעשה משה הוא כך: שמשו קשר את עצמו אפילו לפחות שבישראל ומסר נפשו עליהם, כמו שכתוב 'ואם אין מחני נא, וזה פירוש ויקהל משה' שמשו היה מאסף ומיחד ומקשר את עצמו עם כל ישראל, אפילו עם הפחות שבפחותים' (ליקו"ת תורה פ"ב).

השיעור הראשון שמסר משה רבינו לאחר שובו ממחוזות שמים היה 'ויקהל'.

היהודי שלאחר חטא העגל משוכנע שהשמים היום גבוהים יותר והארץ שפלה עוד יותר, הם מן הסתם התרחקו בעקבות נפילה כה חמורה. ואז עולה משה למרום ומוכיח שעדיין קיימת דרך מחברת ארץ לשמים ושמים לארץ, יש תשובה: 'כי יש בחינת אלוקות אפילו בדיטא התחתונה, אפילו בעשרה כתרי דמסאבותא, לקיים 'ומלכותו בכל משלה'... נמצא שבפחות מישאל יש בו בוודאי איזה אלוקות, ועל ידי זה אני יכול להיות יחד עימו' (שם).

את הרעיון הזה צריך כל אדם ללחוץ לעצמו

באוזן: הרי החטא אינו מגרש חלילה את ה', הוא בוודאי נמצא בכל מקום, גם אצלי ואפילו עכשיו, ואם ה' כאן הרי שאינני רחוק, הוא אצלי ואני אצלו. 'עדיין חביבותיה גב', לעולם אינך מאבד את חביבותך אצל ה', ולכן הקהל נא לעמוד על נפשך, אסוף את עצמך ואמור: לא התחלתי לחיות כלל, ברגע זה הכל מתחיל מחדש.

לא תבערו

האסיפה הגדולה של ויקהל נועדה לקומם מחדש את הנפש היהודית שלאחר הנפילה, במעמד הזה משה מתחבר עם כל יהודי ויהודי, כי גם בפחות שבפחותים יש ניצוץ אלוקי. מעמד שכזה מבטא קרבה עצומה, שובר מחיצות בין אדם לחברו ובין המון העם לצדיק וכמוכן בין ישראל לאביהם שבשמים.

והנה דווקא במאורע רווי קרבה זה ננקטה פעולת דחייה החלטית מאוד. על המילים 'ויקהל משה' שואל הוזהר הקדוש: מהיכן אסף אותם? ומסביר שהוא בידל אותם מערב רב. כלומר במעמד נכח כל יהודי שבור ונפול, רק לא ערב רב. את הסיבה לפעולה הנמרצת מסביר רבינו (תורה נ"ט): ישנם רשעים שאסור לקרנם מפני שהם עלולים להוריד את מקרבם ממדרגתו. כלומר גם בקירוב וחיזוק יש מקום לשמאל

לזכור את השבת

השבת היא נס עליון. בשבת קודש לא מבעירים אש, בשום אופן, גם לא מתוך מטרות קדושות. בשבת, כותב רבי נתן, הביורר נעשה מאליו. הרע נופל ומתבטל כשאתה עוסק באכילת חמין, הקליפות בורחים כשאתה טובל בערב שבת במים חמים.

יש סוד כזה, שהכוון היחיד שמסוגל לגרום לנו לעשות תשובה, לשוב אל מנוחת הנפש ויישוב הדעת, להימלט מכל מבקשי נפשנו ברוחניות

וגשמיות, זו השבת. כל שעליך לעשות הוא - להעמיד את עצמך אצל השבת (סיפורי מעשיות, מעשה י"א), כלומר להיזכר בה. לזכור שיש בעולם שבת. יש קדושה. יש השם יתברך. יש צדיקים. די בזיכרון הזה כדי לסלק מעליך כל פועלי אוון.

שבת זמן קהילה לכל, בשבת או כשאתה נזכר בשבת, הצדיק עושה 'ויקהל'. האסיפה הזו עושה שתי פעולות כאחת - אוספת את הראויים ומסלקת את שאינם ראויים. את ההתאספות הזו, קובע רש"י, לא עשה משה בידיו, כולם נאספים מאליהם אליו. כוחה של השבת של התשובה היא, לאסוף ולברר טוב מתוך רע גם בלא נקיטת פעולה. הטוב עולה הרע נושר.

ואיך אדע אם ראוי אני אם לא? את המבחן עושה שבת. אם בשבת אתה מתענג על ה', שמח ומאושר בזכותך להיות יהודי הסמוך על שולחן גבוה, מאמין בטוב ויודע שכל מלאכתך - גם מלאכת שמים, עשויה ומושלמת ביום הזה, הרי הינך מן האנשים שנקהלו לעמוד על נפשם באסיפה של משה. מי שטרוד בשאלות וקושיות של זכיתי ולא זכיתי, הצלחתי או נכשלתי, אינני שווה ואיני כדאי ואין סיכוי - למיחש בעי שמא נתערבה בו מחשבת ערב רב. אל תהיה ערב רב, תחשוב כמו יהודי.

(ע"פ ליקו"ת תערוכות ה').

שבת היא נס רוחני, תקוותו של כל יהודי הוא רגע של שבת. לחשוב על שבת ולהיזכר בה, ומיד יסתלקו כל הקליפות.

יום ה' פרשת שלח תקצו, נעמרו
...ויש לי עתה שיחה נאה בעניין זה שיעקר נסיון האדם ובחירתו הוא, מחמת שאינו יודע מה נעשה עמו, כי אם היה יודע האדם כל מה שנעשה עמו בכל עת, והיכן הוא עומד ואוחז בכל עת, ואיך גם עתה יקר בעיני הש"ת מאד מאד כל תנועה טובה וכו' שנמצא בו - בודאי היו הכל רודפים בכל כוחם להשי"ת, והיו הכל צדיקים. אך עיקר הנסיון והבחירה הוא על ידי העלם הידיעה.

ועל כן באמת אי אפשר בשום אופן שידע האדם בחייו היכן הוא אוחז, כאשר שמעתי בשמו ז"ל, כי בזה תלוי הבחירה, אבל החפץ באמת לחוס על תכליתו הנצחי ראוי לו להתחזק על ידי זה בעצמו ולידע ולהבין על כל פנים שאינו יודע כלל כי מאד עמוק מחשבותיו יתברך, ומי יודע כמה יקר בעיניו תנועותיו הטובים.

ודווקא על ידי שהוא רחוק כל כך, על ידי זה דווקא יקרים בעיניו כל תנועה והעתקה טובה אפילו כחוט השערה, בפרט שכבר גילה אדמו"ר ז"ל מזה הרבה ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד וכו', ויותר מזה יש בלבי לדבר בזה, אך אי אפשר להאריך בכתב מכמה טעמים.

דברי אביך המצפה לשמוע ממך בשורות טובות תמיד.

נחן מברסלב

שיעורים קבועים

יום	תאריך לחודש	ליקו"ת מוהר"ן ד"א	ליקו"ת חכמת ד"א	הדף היומי גיטין
שבת	כה	קז:	רמד	פג
א	כו	קח:	רמה	פד
ב	כז	קח:	רמו	פה
ג	כח	קט:	רמז	פו
ד	כט	קט:	רמח	פז
ה	ל	קי:	רמט	פח
ו	א	קי:	רנ	פט

פרק ל"א

וכן פינחס בקומו מתוך העדה כתיב, ויעמד פינחס ויפלא.

תפילה בחינת דין

[א] הנה, לאחר חטא פעור בעת שפרץ המגיפה, עמד פנחס והתפלל לה' שתעצר המגיפה, וכמו שכתוב: (תהילים קו), 'ותפרוץ בם מגיפה - ויעמוד פינחס ויפלא'. ודורשת הגמרא (סנהדרין מ"ד.) 'ואמר ר' אלעזר, ויתפלל לא נאמר, אלא 'ויפלא' - מלמד שעשה פלילות עם קונו, בא וחבטן לפני המקום ואמר לפניו 'רבונו של עולם, על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף?!' [פלילות מלשון 'דין' כמו שכתוב 'ונתן בפלילים']. כי לא היה זה צורה של תפילה רגילה, אלא תפילה של דין שבא בטענה לפני השי"ת, והתווכח עמו כביכול.

ומכאן למדים אנו אחד מהיסודות הגדולים בתפילה, כי יש תפילה רגילה, שאדם מבקש על צרכיו, אבל יש תפילה הנקראת 'תפילה בחינת דין', שהיא בסגנון אחר לגמרי, ומי שמסוגל לעמוד בזה, יכול לזכות לתקן נשמתו בשלמות ולצאת משיני הס"מ.

הסטרא אחרא בולעת הדעת שלנו

[ב] כי כשאדם נופל, בפרט בעיני קדושה, אזי הסטרא אחרא, יונק חיות מאותם ניצוצי הקדושה שנפלו לקליפות, והיינו שבוולע את ניצוצי השכל והדעת הרוחני שיש לאדם, אשר בכוחם היה יכול להשיג את ה'. וזה מה שגורם לאדם שלא יוכל לעמוד ולהדבק בהשי"ת בשעת התפילה, כי על ידי העבירות, מאבד את האמונה, ושוכח מהרחמים של השי"ת, וזו הסיבה שקשה להתפלל, מחמת שהמח שלו נמצא בקרביו של הסטרא אחרא.

ואם כבר כך עוסק בתפילה, אזי התפילה שלו היא בקטנות גדולה, של כעס ותרעומת על השי"ת, למה עשה כך, ולמה עובר עליו צרות וקשיים כאלו וכו'. ותפילה כזו היא סכנה גדולה, כי אסור לטעון טענות על השי"ת, ויכול להביא לידי כפירות ח"ו, והסטרא אחרא יונקת ומקבלת חיות גדולה מתפילות שכאלו.

הצדיק הבעל כח הגדול

[ג] וכאן יש מלחמה קשה מאוד, איך להוציא את הדעת מהסטרא אחרא, להוציא בלעו מפיו בסוד 'חיל בלע ויקיאנו', וזהו בעיקר עבודת הצדיק [ובעיקר בימי ראש השנה], להוציאנו מהיכן שנפלנו בימות השנה, וכמו שהוא גילה תורה נוראה בראש השנה האחרון לימי חייו, בעת שכבר היה ממש בסכנה גדולה, ואז גילה העבודה הנוראה שיש לו בזה, אשר יש בזה עבודות גדולות ביותר של הצדיק, בדרכי מלחמתו עם הס"מ, וצריך להיות לזה בעל כח גדול (עיין באריכות בליקו"ת תנינא סימן ח').

כי כשהסטרא אחרא בולע את הדעת שלנו, אזי אי אפשר להתפלל באופן הרגיל, ואז צריך לרדת לתוך קטנות, מצב בו אי אפשר להתפלל כלל, וכביכול להיכנס לעומק הצוואר של הסטרא אחרא, ולעמוד שום שם בעקשנות גדולה, באופן שהסטרא אחרא לא יצליח לבלוע אותנו שם, וכך לגרום לו להקיא הכל, כמו שמכניסים מקל לתוך הגרון בכדי להקיא האוכל.

אנו השליחים לרדת לצווארו של הסטרא אחרא

[ד] ואף שאין לנו שום השגה במלחמה זו, בכל זאת גם לנו יש למעשה חלק בעבודה זו של 'תפילה בבחינת דין', כמו שרואים שאפילו משה רבינו בעצמו לא היה יכול לעשות זאת, אלא פנחס תלמידו של משה, כי בפועל את המלחמה בעצמה צריכים אנו לעשות. וכמו שאמרו חז"ל שאפילו משה נתעלמה הלכה זו, וכשפנחס הציע את העצה, אמר לו משה רבינו, שהוא יעשה זאת.

[ה] והדרך למעשה, הוא שגם בעת קטנות הדעת, לא להתיימש מתפילה, אלא לגשת לתפילה, ולטעון טענות להשי"ת, כמו שלימדנו רבינו, אבל לא שיהיה באופן שמתרחק מה', כי בעומק הלב צריך שיהיה דביקות פנימית בהשי"ת, שלא מתכוונים באמת לערער אחר רחמנותו של השי"ת, שהרי השי"ת בוודאי רחמן גדול.

וכעין שרואים אנו בתפילת תיקון חצות, או במגילת איכה, שירמיהו הנביא מקונן בקינות וטענות גדולות על השי"ת 'איכה' - 'למה' וכו', אבל תיכף מחזק עצמו שבוודאי 'לא אבדה תוחלתי מה' - 'חסדי ה' כי לא תמנן וכו'.

[ו] ופעמים שאינו יכול כלל לפתוח את הפה, מחמת שאיבד את האמונה לגמרי שעומד לפני ה', ואינו יכול אפילו לטעון טענות לפני ה', וכך עומד בלי שום דיבורים לפני ה', וכמעט שרוצה לברוח וללכת לעסקיו, אבל הוא עומד בעקשנותו ומנסה להוציא איזה חצי דיבור לפני ה', ובקושי מוציא מפיו את המילה 'רבונו של עולם'. וכך כשעומד בעקשנות כזו, בתוך צווארו של הסטרא אחרא, אזי היא מוכרחת להקיא את הדעת.

להתעקש לעמוד לפני ה' יום יום

[ז] ולכן כל כך הזהיר אותנו רביז"ל שיהיה לנו בכל יום התבודדות, אפילו שאין לנו שום דיבורים,

אעירה שחר

בספרי מוסר - אזי מעצמי אתעורר באשמורת הבוקר להגות בתורתך ובמצוותך. וכאשר ידועה האמרה החסידית "מעולם לא קם החמור משנתו כאריה, רק כשהולכים לישון אריה, קמים אריה".

יפול מצדך אלף

כיצד זוכים לכך? ע"י קריאת שמע שעל המיטה בכוונה ובהתעוררות כראוי, קריאת שמע לפני השינה הינו עת רצון גדול, והחכם עיניו בראשו לא להחמיץ את הזמן הגדול הזה כי אם לנצל אותו עד תום, ואפילו שכוחותיו כבר בל עמו וגופו משווע לשינה, בכל זאת הוא מתגבר וקורא קריאת שמע בכוונה, ואומר את פרקי ופסוקי השמירה הנהוג לומר לאחר מכן בהתעוררות כראוי, אזי מעצמו יתעורר בבוקר ויעורר את השחר.

בזה יש לפרש הפסוק "עורה כבדי עורה הנבל וכינור אעירה שחר". 'כבדי' הוא הנשמה השוכן כבוד בגוף האדם - כאשר האדם רוצה לעורר את הנשמה; להתעלות מהגוף המושך כל העת לגשמיות וחומריות, לגלות את האני' האמיתי, כיצד עושים זאת 'אעירה שחר' - ע"י שמתעורר בבוקר לעבודת הבורא.

כאשר האדם קם בבוקר בחיות ובהתלהבות דקדושה, מלא מרץ ונכונות לעבודת ה' ותורתו, שוב אין צורך לעורר אותו במשך היום, שכן לבו מעצמו בוער לה'.

ואם כל היום התנהג כרצון ה', אזי כאשר מגיע עת השינה, מעצמו כבר ינצל את העת רצון, ויקרא קריאת שמע שעל המיטה כראוי, ועי"ז השינה תהיה כנכון וכמו שאמרו במדרש על מי שאינו ישן בלי לקרות קריאת שמע הרי הוא כאילו ישן בחיקו של הקב"ה. וכמובן כי מעצמו יתעורר בבוקר לעבודת הבורא וכל המשך היום יתנהג כראוי.

ב כ ל

זאת לעמוד בעקשנות גדולה, להשתוקק ולהסתכל על השמיים, או לדבר איזה דיבור אחד אפילו כמה וכמה ימים, כי הסיבה שאין אנו יכולים לדבר, הוא לא סתם כך כי אין לנו חשק וכו', אלא מחמת שהסטרא אחרא בלע את הדעת שלנו, וצריכים אנו לקחת כח וחזק מהצדיק, שמגלה לנו את רחמנותו האמיתית של השי"ת, ועם הכח הזה, לרדת למציאות הזו של הקטנות ולעמוד שום בעקשנות עצומה, יום אחר יום, לשתוק, או לטעון טענות, וכשהסטרא אחרא רואה זאת, הוא מנסה לבלוע אותנו יותר, ולהפיל אותנו לחלישות הדעת וכפירות, אך על ידי שאנו מתעקשים, שלא יבלע אותנו, ונשארים חזקים ונאמנים לה', אנו גורמים לו שיצטרך להקיא הכל, והירידות מתהפכים לעליות, והמוחין חוזרים למקומם, ואפשר להכיר ולדעת את ה', ולהתפלל כראוי ברחמים ותחנונים.

נועם השבת

נבא לקבל שבת פרשת ויקהל לאור דברי מוהרנ"ט בהלכות מילה הלכה ה', שבהם מתגלה עוצם כח השבת להביא אותנו לתוך הביטול להשי"ת, שעל ידו נכיר בנוראות חסדי השי"ת, ונזכה למתן תורת נועם התפילה אשר הוא עיקר נועם שבת.

השדה של הקדושה

מובן מדברי רבינו במאמר ויאמר בועז וגו' (לקר"מ סי"ה) שעיקר הגדלת נפש האדם הוא כאשר יזכה להיות בתוך השדה דקדושה, לגדול שם וכו', שזה הפאר נחת של השי"ת. וזאת כאשר האדם זוכה להתכלית, היינו שדיבור התפילה יהיה בה שלימות, כי כל דיבור של תפילה הוא כמו שושנה ופרח נאה ונפלא שהאדם מלקט יחד, כאשר בכל תיבה מתדבק האדם בהארת הדעת לידע מהשי"ת, והדיבור נכנס לעומק המחשבה עד שאינו רוצה להתנתק ממתן תורת האהבה והדביקות להשי"ת שזכה לעורר בדיבור זה, וכך האדם מלקט עוד דיבורים ועוד ברכות, שזה עיקר מציאות החיות של תורה ותפילה והגדלה הדעת, ולכן הנפש צריך להתגבר שהדיבור לא יפירוש ולא ישכח ממנו, כי עי"ז מלקט ומקבץ יחד לקט אור דברי התפילה להיות פאר של התגלות הדעת, שזה עיקר הסגולה וכל חמדת החיים.

ואנו יכולים לזכות לזה ע"י הצדיק שנקרא "בעל השדה", כי הוא מביא כל אדם לזכות להיות בתוך השדה הזה - לראות נועם דברי התפילה וללקט יחד אור הדעת שבתוכה, כי הוא נותן לנו הכח להתבטל תמיד אל התכלית, שע"ז יכולים לבא לדיבור של תורה ותפילה כראוי.

כל הייסורים באים כדי לבטל האדם אל התכלית

כי יש מה שמבלבל מאד את האדם ומפסיק אותו ממתן תורת הדעת, כי כאשר האדם נמשך אחרי חבלי העולם הזה הוא מתרחק מאור הדעת הזה, ואז נפסק לגמרי מכל נועם וטוב, כי נופל לתוך מציאות של מחשבה מלאה צער ודוחק, היינו לצער וייסורים שהם משכיחים ומפילים לגמרי מכוונת התפילה ומכל אור של דעת, ואז אינו יכול ללקט פרחי אור ותיבות התפילה, כי כאשר מתגברים המחשבות של הצער, והאדם רואה במחשבתו רק עניינים שמציעים אותו, והוא נמשך יותר ויותר לתוך כח המדמה - לתוך מיצר המרירות הזה - הוא מאבד כל כח הדעת, ונופל מחוץ לשדה לגמרי.

ומאין יבא עזרנו לזכות לצאת מהצער ולחזור להשדה - הרי זהו נפלאות כח "בעל השדה", שמראה לנו איך לצפות לישועה, להתגבר מתוך הייסורים לצאת מהן לגמרי ולחזור לתוך השדה, כי כאשר רבינו ד"ל מאיר עלינו כח לזכור בהתכלית, אנו יכולים לתגבר לבא לביטול נפלא - ביטול אל התכלית, לצמצם כל המחשבה בתוך מציאות של ביטול כאלו אינו קיים כלל, כי חושב רק על הסוף והתכלית, שהרי כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא ובוודאי יגיע לשם, וכל מה שעובר עלינו אינו קיים כלל, כי מתבטל להתכלית אשר שם כולו טוב כולו אחד. וכאשר אנו זוכים לביטול זה בכח הצדיק, אנו מבינים שאדם כל הייסורים שהיו לנו - היו טובה גדולה מאד מאד, כי הם דרפו אותנו לבא לביטול זה, אשר הוא עיקר ההתחלה החדשה לתשובה ולעבודת השם.

כי באמת האדם היה צריך לזכות להיות בטל לגמרי להשי"ת, וליבו מלא דיאה ואהבה גדולה תמיד, וכל רצונו רק להתכלית האמיתי - לקדש כל מחשבה ומעשה בשלימות. אבל כאשר לא זכינו לזה והסתכלנו להצד - לא להתכלית אלא להבלי עולם הזה - ונמשכנו לשם, ונתגשם הנפש מאד עד שאינו יכול להתבטל ולקבל הארת הדעת, לכן עזר השי"ת שעובר איזה צער וייסורים, כדי שנחזור לסגור העיניים מחמת הצער ועי"ז להתחבר לבא להביטול, אשר שם אנו חוזרים ומתעוררים לזכור שעיקר התכלית הוא חיי עוה"ב לעסוק בתורה ותפילה באמת, ועי"ז אנו חוזרים בנכות הדעת, עד שיש בכוחנו לקרר הייסורים, ולזכות לדעת גדול שלאור מתבטלים כל הדינים והייסורים לגמרי.

כי אחרי הביטול להשי"ת נשאר בלב האדם איזה כח של רשימו - איזה זיכרון קטן של התכלית, וכאשר אנו זוכים להתחדש לעסוק בתורה בהתחדשות, והמחשבה מתדבקת באור התורה, ובפרט כאשר זוכים לחדש בתורה ובדברי רבינו ד"ל - עי"ז יש כלי לאור הרשימו הזה, להאיר על הלב מציאות הדעת והתכלית, ועי"ז זוכים לחיים טובים. כי יש לנו כבר כח של נחמה, ואז אין האדם מרגיש כלל מה שיכול להיחשב כייסורים וצער, ובה נצל מדאגה ענמת נפש ובזיון, כי אינו מסתכל בצד להכיר בזה כלל, וגם מה שבאמת כואב, גם זה מקבל באהבה, כאשר יודע שאדבר עי"ז הוא בא להתבטל לסגור עיניו מהצער ולהתחדש.

אי אפשר לברוח מהייסורים אלא להתמתקם

ובזה יבא יותר להבין - שהכל לטובה, ואפילו כל הרעות שבעולם בוודאי הם לטובה, כי השי"ת מלא חסד ורחמים ופועל טוב נצחי להביא אותנו להתכלית באמת, אשר בוודאי יש אנשים שחושבים שידיעה זאת הוא עניין עמוק ודרגה גדולה, וממילא רוצים לחיות בלי זה, ואומרים שרוצים שיהיה להם טוב ממש, אך הרי באמת עולם הזה מלא צער ומאובים ואין שייך טוב בלי צער ויגיעה, כי השי"ת ברא זאת כדי שגם מי ששוכח התכלית יחזור להתבטל.

וכאשר אנו זוכים להבין נוראות החסד של השי"ת שיש בזה, שבאמת השי"ת כולו טוב והכל לטובה - אז שייך חיים טובים באמת, ואז בכח רבינו ד"ל שייך לחיות חיים שאינו רואה כלל ייסורים, רק אדרבה מתחדש בו השמחה והחיות בכל עת מכל מה שעובר עליו, וכש"כ מכל הרחבה וישועה ורוב הטובה שעובר עליו - להביא לו חיים נצחיים, לעורר לתשובה ולכפרת חטא.

ואז כאשר זוכים להסתכל להתכלית באמת, הרי באמת נמתק הדין הוזה למנוחה ורחמים בלי יסורים, והכל ע"י שהאדם מתגבר תמיד לסתום עיניו מכל מה שעובר, וגם סוגר בחוקה דוחק על עיניו באצבע, כדי להתבטל מכל ענייני עוה"ב, ומתבטל להתכלית עד ששוכח לגמרי מכל הצער ומתעורר בו הדעת, ואז כאשר חוזר מהביטול, ובאים המחשבות הקשות - מחבאי עצמו בהתחדשות התורה שנעשה ע"י ביטול זה, ועי"ז יכול להתדבק בדיבור התפילה, ללקט שושנים ופרחים של התדבקות בהשי"ת שזה עיקר התכלית.

ככל ענייני העולם - העיקר הוא להתבטל להתכלית

כי עיקר קדושת ישראל הוא מה שאנו מסתכלים אל התכלית, כי אנו מסובבים במציאות העולם המסבב מכל צד בכפירה ודברים רעים ומכוערים, בתאוות ומידות רעות, והרבה הבלים ודמיונות מושכים מכל צד - שזה כלל חיזו דהאי עלמא שפילא, אך כל יהודי וזה לקבל כח הקדושה, כאשר נימול ביום השמיני ללדיחו וסבל צער המילה, ואז זכה להתבטל להתכלית, ועי"ז יכול לזרוק מעליו כל נסיונות העולם הזה, וליישר עיניו לראות התכלית, להתרחק מלהביט כלל על כל הרע שמסבב, רק לראות אור התורה, ולהתגבר לעמוד נגד כל נסיון ולעשות רצון השי"ת במצוות ומעשים טובים לזכות לתכלית הטוב, שהיא ההתקרבות להשי"ת בתורה ובתפילה במתיקות.

וגם כאשר מתגברים עליו מחשבות וטרדות העולם, והוא מוכרח לעסוק במה שצריכים לעשות, הוא מתגבר מאד לכוון עיניו ולצמצם הראות לזכור תכלית הדבר, לעשות הכל לשם שמים. וגם כאשר מציאות העולם לוחם בו מאד, שזה בחי' מלחמת עמלק, שמושך אותו להשיכח מליבו את עול התורה והמצוות, וגם מתגבר מאד להפיל עליו צער ודאגה וטרדת לב - יש בו הכח להתבטל להאמת ולזכור שיש בו כח לא לראות כלל כל זה. וגם כאשר נפל מאד וכבר נמשך אחרי טטות העולם, ועי"ז עוברים עליו יסורים גדולים שהם העונשים והכפרה על חטאיו, ויש לו צער וענמת נפש תמיד מהמצב הרוחני וגם הגשמי - אם יתגבר ללחום בעמלק, לזכור שבאמת כל זה לטוב, ובכל כוחותיו האחרונים יצמצם הדעת להתבטל להאמת, לזרוק כל מה שמרגיש יסורים וצער מעליו, ולהבין שכל הצער הוא דמיון כי הכל טובה גדולה - בזה באמת מתכפרים עוונותיו, ויכול לחזור לתוך מתיקות השדה דקדושה מתיקות התפילה.

עיקר זיכרון התכלית הוא בקריאת שמע ותפילה

כי יש מלחמה גדולה מאד על נפש האדם - מלחמת עמלק ממש, כאשר בששת ימי המעשה יש כל כך הרבה טרדות וטרחות גדולות, אשר הם יכולים להשיכח מהאדם כלל תכליתו, ומחמת שמוכרח לרוץ ולסדר מה שצריך - הוא טרוד בדרנו ונופל לקרירות, ואז לא מה שלומד ועושה מתגבר עליו השינה והשכחה, עד ששוכח מה התכלית של חיי עוה"ב, ועי"ז מתחיל התגברות של כמה נסיונות קשים, והכל מחמת שכחת נועם הטוב שאנו קונים לנפשונו בכל יום בקיום התורה, והאדם יכול לשכוח מלכוד ולהתפלל כראוי כי נחפו וטרוד מאד, ואין בו הכח לשמור הזמן לתורה בקביעות, ולמה שצריך להתבודד לשוב להשי"ת ולזכור התכלית.

ועיקר ישועתנו הוא ע"י הביטול הגדול שלנו להשי"ת בקבלת עול מלכות שמים בקריאת שמע - שאז אנו סותמים העיניים בחוקה כדי להכליל בהתכלית, להתבטל לגמרי אל האמת שאנו מוכנים למסור נפשנו על קידוש השם ממש, ובוודאי אנו מוכנים למסור הנפש לזכור תכליתנו לא לשכוח מצוות התורה, ואחרי שחוזרים מביטול זה, אנו ממשיכים הרושם

ש'בת ב'ז ת'תבטל

של הביטול לתוך מ"ש ואהבת וגו', שאנו מבינים שיש לאהוב את השי"ת מאד על כל הצער שהביא אותנו להביטול, ובכל לבבנו ובכל ממונו וטרדותינו אנו מכניסים את האמת של קבלת מלכות שמים, לקיים "ושננתם" ודברת בם" לעסוק בתורה ובתפילה כדי למצוא תמיד רשימת הביטול, ולהתקשר מאד להביטול הזה ע"י הקשר שעושים ברצונות התפילין וקשר הציצית, שע"ז אנו מתקשרים לאור התפילה בכל יום מחדש.

כי עיקר זיכרון התכלית הוא במתיקות חיבות התפילה - כאשר אנו מרבים בפסוקי דזמרא ללקט ציצים ופרחים, דיבורים של שבח והודיה, שיש בהם אור של אמת - מציאות גדולת השי"ת, שכל העולם בטל וקיים רק שבחו של מקום. כי בכל ברכה ושבח שם עיקר ביטול חיזו דהאי עלמא.

וגם כאשר באים להתפלל, יש להקדים שבחו של מקום באבות נברות וקדושות, שבהם מודיעים עוצם חסדי השם, שבזכות האבות הקדושים נמשך עלינו הדעת תמיד, והשי"ת עוזר ומושיע ומגן, וכל מה שהשי"ת עושה, הכל לטוב וחסד גדול וטוב אמיתי ונצחי, ומוכיחים נברות השם שיעולם השי"ת שולט על כל הגבורות, והם רק לטובה והוא מנצח, כי ידו על העליונה להחזיר אותנו בתשובה ע"י מה שעובר עלינו, כי כוונתו לטובה נצחית לתקן האדם, והוא ית"ש "רב להושיע" מצמיח ישועות פרסה ורפואה, וכל מה שנעשה הוא להצמיח מזה טובה נצחית.

ורק אז אנו יכולים להתפלל על צרכנו כראוי, כי אז יכול להיות לטובה כל החסד הפשוט שהשי"ת יתן לנו, כי אין צריכים היסורים להחזירנו ויכול להיות חסדים מגולים.

עיקר הביטול ע"י שבת קודש

ועיקר הכח לזכות להתבטל להתכלית הוא ע"י קדושת השבת, שהוא בא אחרי הייסורים והצער של ימות החול, שע"ז אנו רוצים לתוך הביטול של שבת, לשכוח לגמרי מכל עסקי העולם וכל המלאכות אינם קיימות כלל, וע"כ שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ כי בו רואים התכלית שהוא עולם הנצחי, שהרי שבת "מעין עולם הבא", וכל מלאכתנו וצרכנו כאילו כבר נעשו ואינם שייכים לנו כלל, כי זוהי התכלית, ואז מבין שכל הייסורים של החול, הם בירוים ותקונים והכל לטובה, כדי שישמח יותר עם השבת.

ואז כאשר נכנסים לנועם השבת, נפתח הלב למתיקות התפילה למצוא אור הדעת, שהוא מציאות הביטול להשי"ת שיש בשבת - התגלות הדעת שהכל ברצון והשגחה, והשי"ת מלא חסד ורחמים, וכל מה שנעשה הוא מנוחה וחסד גדול, ובה אנו מקיימים "זכור את יום השבת לקדשו" כאשר זכרון הביטול של שבת ממשיך עליו הדעת והקדושה.

ואז אנו זוכים ללקט ציצים ופרחים של המימות והתשבוש שאומרים ביום השבת, ונמצא התחדשות אור התורה בקריאת התורה, שהוא הכח לגדל הרשימה של הביטול, לבא לעת רצון בעת דעוא דעוין, לזכות לחזור להשדה ברחמים ורצון.

אנשי מעשה

התאספות חסידית בחנות

חילצו אט אט מהטיט היוון שבו שקע. רבי אברהם ידע למצוא מסילות

ללבם של רבים שתעו במדבריות ההשכלה הארורה.

וכן, בסופו של דבר לאחר שיחתו עמו, הצליח לעקור מלבו את השורש פורה ראש ולענה שנשרש בו, עד ש' נחום שב' בתשובה שלמה והתקרב על ידו לאורו של רבינו הקדוש.

חנות היתה לרבי נחום כהנא בטפליק, וחסידו ברוסלב בעיר, ובהם גם החסיד הקדוש רבי אלטער טפליק'ער, נהגו להיפגש שם מדי יום בשעות הצהריים, בהן החנות ריקה מקונים, הם היו מגיפים את התריס מבפנים ולומדים בצוותא בספרי רבינו ומדברים שיחת-חברים בעבודת ה'.

ברשותו של רבי נחום היו כל כרכי "ליקוטי הלכות" שבימים ההם היו נדירים ביותר.

וכשהחסיד רבי יצחק מאיר קורמן, מראשוני המקורבים לברסלב בפולין, שלח מכתב לרבי אלטר מטפליק ובו הוא מבקש כי ישלח אליו לפולין את ספרי ליקוטי

הלכות, השיבו רבי אלטר במכתבו משנת תרס"ה:

"את בקשתו להשיג עבורו ספרי ליקוטי הלכות לשלוח לו - ידע נכבדו כי בכל ליביו ונפשו רציתי למלאות בקשתו, אך אצלי בעצמי לא נמצא מכל ספרי ליקוטי הלכות רק עקומקומפלאר (= עותק) אחד מכל חלק, ונצטרכים לי בעצמי, כי אי אפשר לי להיות בלעדם. רק הראיתי מכתבו ללידניו הר' נחום כהנא, ודיברתי הרבה על לבו, שייפגש בין אמתחת ספריו - אולי יש אצלו שני ספרים מחלק אחד מספרי ליקוטי הלכות, והבטיח לי כי ישלח לכבדו ספרי ליקוטי הלכות אחד, כי ידע הוא אשר אצלו נמצא מחלק אחד שני ספרים..."

רבי נחום נפטר לעולמו בליל יום טוב ראשון של סוכות. במשך כל הלילה, ציפה בעיניים כלות שיאיר היום ויוכל לקיים מצוות ארבעת המינים, אך זמן קצר בטרם האיר השחר השיב את נשמתו לבוראה, מתוך כיסופים של מצווה.

הוא זכה להשאיר אחריו בנים יראים ושלמים ההולכים בדרך ה'.

לפני פטירתו פנה רבי נחום לאחד הנוכחים שהיה מצייץ מעת לעת בספרים חיצוניים, ואמר לו: "אם עסקתי בספרי רבינו כראוי - איני יודע, אולם השבח לא-ל, את דברי הנחרצים של רבינו שלא להסתכל בספרי חקירה - זכיתי לקיים כראוי".

הלכה פסוקה

מאת הר"ה ג'ר' שמעון אנשיין שליט"א
מו"צ דביהכנ"ס נחלת חן

ניקוי ספר בשבת שיש עליו דיו או צבע או לכלוך

א. דיו, צבע, או דבק שנמצא על הכתב ממש - אסור להסירו (שר"ע סימן ט' ונב"ש בב"ה סוד"ה שעל הקלף).

ב. משקה או נוזל סמיך וכהו או לכלוך [מתבטל או סלט] שמסתיר את הכתב, וסוג כזה שנדבק היטב אל הנייר:

אין להסירו בשבת (משכ"ב שם סק"י; בשם: הב"ב ב"ו א. מ"א ד. עולת שבת. אלה רבה. וכן פסקו הערוך השלחן כב. ועוד). ואפילו כשהוא עדיין לא נתייבש (משכ"ב יו"ט ושע"צ יח). ועדיין אינו מסתיר את הכתב, אך כשיתייבש יסתיר את הכתב או שאז לא תהיה אפשרות לכתוב שם (קצות השלחן קמ"ב ש"ה אמנם בחוט שני א"א. מתייר בעוד לח. וכן מצוד שנשמת שבת זכב). **אמנם** לצורך הגון, המיקל להסירו יש עליו למסוח (וכדעת: שבת יעקב ב. ד. יד. אהרן המובא בבאר היטב ד. מעיל דקנה כה. חידושי רע"א בסימן לב [מתקן מאן שייך רק בס"ת שנפלט מזה]. מור וקציעה בסימן לב. שיער אפרים ה. ז. קצור שרע כד' י"ב ו"כ' באשל אברהם בוטשאטש יח. ובספר לודא אמת לחיד"א י"א ו, שיש להחמיר והמיקל לא הפסיד. ובשרע הרב ד. שיש מקילים. וכן פוסקים על איסור זה. פרמ"ג משכ"ב א וא"ד. חיי"א ג. **אך** יש להזהר שלא לקרוע או להסיר חלק מהנייר (ראה בשכ"ס כח הערה ה מהגרש"א. ובנש"ש קיח). וגם להזהר שלא למחוק אפילו חלק מהאותיות (מעיל צדקה).

[אם נעשה כן בספר תורה, דנו הפוסקים הר"ל אם אפשר לקרוא בו או להסיר מה שנדבק על הכתב. ואכמ"ל].

ג. **אבל מותר להסיר את הלכלוך הר"ל באופנים דלהלן:** (א) אם הוא על ספר או דף שמצופה עם תמיניצה כמו ברכון או זמירות, מותר להסירו (הלכות שבת שכתבו נח טו. אך במאור השבת ח"ד עמוד תקל. שהגרש"א החמיר בזה). וכל שכן בכלי שיש עליו ציורים או כיתובים כלשהם, שאין שום חשש להסיר ממנו את הלכלוך אפילו כשהוא דבוק היטב (מאור השבת שם מהגרש"א).

(ב) אם הלכלוך הר"ל הוא על מקום 'החלק' שבספר [כלומר שלא במקום הכתב] - אפשר להקל להסירו (כ"מ משכ"ב מה שהתיר הפרד"ס דפי ספר שנדבק שלא במקום הכתב. וגם בכל ענין זה אסור רק במקום הכתב דייקא. ובנשמת שבת שם, אסור).

(ג) אם הלכלוך אינו מסוג כזה שנדבק כל כך ואפשר להסירו בקלות - אפשר להקל להסירו מכל מקום שהוא (קצו"ש. ארוחת שבת טו הערה ע"א. הלכות שב"ש).

(ד) אם הלכלוך או הנוזל אינו כהו ויש אפשרות לקרוא את הכתב מתחתיו, וישאר כך גם לאחר שיתייבש - מותר להסירו מכל מקום שהוא (כ"מ בפוסקים הר"ל ובה"ח לא נחשב כמחוק).

ז. **דפי ספר שנדבקו ביחד מלכלוך או דבק:** (א) אם נדבקו במקום הכתב ועל ידי הפרדת הדפים יוכלו לקרוא את הכתב - הרי דנו כאמור בסעיף א-ב. שאם הוא 'לכלוך גרידא' שלכתחילה אין להסירו ואפשר להקל לצורך, ואם הוא 'דבק' אסור להסיר (משכ"ב מה וביה"ל סוד"ה שעל הקלף. ומיירי בדבק. אבל בלכלוך תלוי בפלוגתא הר"ל).

(ב) אבל אם גם לאחר הפרדת הדפים יתכן שהכתב ישאר מכוסה עם הלכלוך, והכונה הוא רק להפריד את הדפים, אפשר להקל ולהפריד (הלכות שב"ש טו. כיון שאינו פס"ר. והגרש"א נבש"כ שם מסתפק). אך יש להזהר שלא לקרוע את הנייר ושלא יהיה באופן שהכתב ימוחק (שר"ת לב חיים ח-פ. מהגרש"א שם).

(ג) אבל אם נדבקו הוא שלא במקום הכתב, מותר להפרידם (משכ"ב מה, שאין בזה משום מוחק וקורע. גם י"ל שדבר"כ נשאר חלק ממלכלוך באיזה צד וא"כ לא הוי פס"ר).

ה. **כל אופן שמשמירי לכלוך וכדומה - יש להזהר מאיסור 'טוחן'** (כל כחול כל הר"ל). והיינו: (א) חתיכת תפוח אדמה או שעועית שלא נתמעכו היטב מהבישול וכדומה והתייבשה כבר על הנייר - מותר להסירה רק אם יש אפשרות להורידו בשלימותו, אבל אסור להסיר את הלכלוך באופן שיתפורר כי נחשב ל'טוחן' (שר"ע ש"ב. וסימן שכ"ח-יג). (ב) ואם הוא מדבר שהיה טוחן כבר כף שעתה לאחר שנתייבש נעשה שוב גוש, כגון: דייסה' 'סחינה' קישקע' אבקת סוכר וכדומה - מותר אף לפרורו, כיון שאין טוחן אחר טוחן ('סימן שכ"ח שם). (ג) אבל את הלכלוך עדיין לח, אין בזה משום איסור טוחן כלל בכל אופן.

ודע שכל האמור בכל זה הוא רק בלכלוך שנמצא על נייר כספר וכדומה, אבל לכלוך הנמצא על הבגד, הוא הרבה חמור יותר ויש לו דין אחר לגמרי!

בני הנועורים

חברים 'פתוחים'

מכירים עוד כמה סוגים של רכבים ומכשירים.

אבל מי שדבוק לחברים מהסוג הטוב יותר, הוא 'פתוח' באמת, הוא יודע קצת מה זה 'עם ישראל', הוא יודע מהם השורשים האמיתיים של ישראל, אברהם יצחק ויעקב וכו', הוא חושב קצת מי ברא את השמיים, ומי שלח לו אוכל, הוא זוכר איך נברא העולם, והוא גם קצת לומד ספרי צדיקים, ויודע מה קורה בעולמות העליונים, הוא יודע ומרגיש מה קורה למעלה כאשר הוא פותח ספר, וכמה נחת רוח נעשה להשי"ת כאשר הוא עומד ומדבר עמו ומשיח לו את לבבו, וכמה שמחה וריקודים הוא עורר אצל פמליות פמליות של מלאכים, כאשר התאפק ושמר את עיניו פעם אחת. לא מעניין אותו מה אמר נשיא פלוני ומה פעל שר אלמוני, כי זה מעניין רק בחור חלש ו'סגור' שלא יודע מה הוא בעצמו יכול לפעול כאשר הוא מתפלל תפילת שחרית.

ואם תתבונן בזה, ותהיה פתוח, ותחשוב קצת מה קורה למעלה, אז יהיה לך כח ושמחה מכל מצוה ומכל לימוד תורה, ואז גם יהיה לך כח לצחוק על כל השקר והדמיון הזה שהיצר הרע מהפך את היצירות, והפך את הבן מלך האמית', לבן של שפחה, ואת הבן שפחה לבן של מלך, (ובאמת כדאי שתעיין בסיפורי מעשיות מעשה י"א, ותנסה לפרש זאת על עצמך, ותראה איזה חוכא ואיטולולא יש כאן בעולם).

והאמת אומר לך, שהרחמנות גדולה על החברים האלו, מחמת שהם בעצמם יודעים היטב מה שכתבתי כאן, כי בפנימיות לבבם לא טוב להם במצבם, והיו מרוצים יותר, להיות שייכים ל'רציניים', אלא שאינם יודעים איך לשנות את השם שלהם, ואת ההסתכלות שמסתכלים עליהם כבחורים 'פתוחים' וחברמנים. וכל אחד מהם מתבייש מחברו, להתחיל התחלה חדשה, ואם היו מדברים על זה אחד עם חברו בפתיחות, היו רואים שכולם יחד רוצים להתחיל התחלה חדשה, והיו מתעוררים לדבר יחד עצות לעבודת ה', אלא שהם מתביישים בעצמם להתחיל בפתע פתאום לדבר עם החברים דיבורי יראת שמיים. ומצוה גדולה להתפלל עליהם, ולעזור להם להתחזק. וכבר היה כמה וכמה מעשיות, של בחורים שבאו בתמימות לדבר דיבורים של אמונה ויראת שמיים עם בחורים כאלו, והתגלה למפרע שהם מאוד שמחו, ומאוד חיכו שיתייחסו אליהם כבעלי יכולת לעבוד את ה', ולא לתת להם את היחס בכך שהם 'פתוחים'. ועתה תאזור עצמך בעזות דקדושה, תלך בדרכי של מרדכי היהודי, ואל תקנא בהם.

חזק ואמץ

לכבוד המערכת של הגליון 'עלה לתרופה'

אני בחור כבן 17, מנסה מאוד להתחזק בעבודת ה', אבל הנסיגות מתגברות כל כך, בעיקר מצד החברים, שתמיד נותנים את ההרגשה כאילו הם בחורים 'פתוחים', חברמנים, יודעים הכל, שמחים ומצליחים. לעומת הבחורים הרציניים, 'סגורים' שלא מכירים את העולם.

■ ■ ■

לכבוד הבחור החשוב הדורש את ה'.

דע לך, ששיקור הבחירה שיש בעולם הוא בענין הזה, כמה אדם באמת שמח מכך שהוא יהודי. כי כל היצר הרע הוא שנדמה כאילו השמחה היא בחוץ, אצל אלו שרחוקים מהשי"ת, וזהו דמיון גדול מאוד, כי מי שמכיר אותם מקרוב הוא רואה כמה עצבות ומרה שחורה יש שם, וכמה קשה למצוא אדם השמח באמת, שמחה רגועה ושלווה, שמחה פנימית שאינה תלויה בשום דבר חיצוני בשביל לשמח את עצמו.

כי השמחה הזו הפנימית של הנפש נמצא רק אצל מי שקרוב לתורה הקדושה. ובפרט יהודי, צריך לדעת, שאינו יכול לבוא לעולם על סיפוק מהשמחות שיש בעולם, כי בכל יהודי יש נשמה רוחנית אשר היא מחפשת חיות, ולכן אין יהודי שיוכל לבוא לידי סיפוקו מדבר גשמי, ותמיד יהיה בורח ורודף לחפש עוד תענוג ועוד דבר, ותמיד ירגיש חסר ולא רגוע. כי **ליהודי אין מקום אמיתי בעולם הזה, המקום הטבעי שלנו הוא בעולם הבא**, ולכן רק כאשר אנו עושים מצוות ולומדים תורה ומתפללים, אז יכולים אנו להרגיש שלווה אמיתית, כי אז הנשמה הפנימית רגועה מחמת שחזרה לאותו מקום אשר משם באה, להיות דביקה בהשי"ת.

והוא רק הכח של היצר הרע, שמכניס דמיון בעולם כאילו הוא אמיתי, וכאילו יש אושר אצל מי שחוץ לקדושה. ופעם אחת אמר רבי"ל, שצריכים לקרוא שם אחר ליצר הרע, לא לקרוא לו בשם 'יצר הרע', אלא בשם 'כח המדמה', כי כל מהותו הוא דמיונות, והסתכלות לא נכונה על החיים.

ובאמת עיקר הכח של הדמיון הוא דווקא בגלל החברים, שהם יוצרים מציאות כאילו הרוב קובע, והם כאילו ה'חברה' ה'פתוחים', כאשר מי שרק מסתכל בעין אמיתי, רואה שהם 'סגורים', כי מה הם יודעים מחייהם, רק קצת חדשות שקרה אתמול והיום, בארץ ישראל ובעוד כמה מדינות סמוכות, ואולי גם

הר"ר חיים ליברמנט הי"ו ירושלים לרגל שמחת אירוסין בנו הבה"ח מרדכי אלעזר ב"ר ומוחתן הר"ר מרדכי בנר' הורוביץ הי"ו ירושלים לרגל שמחת אירוסין הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר יצחק מן הי"ו בית שמש לרגל שמחת אירוסין בנו הבה"ח שמעון ב"ר ומוחתן הר"ר פינחס נתן קנלמנדר הי"ו ירושלים לרגל שמחת אירוסין הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח ר' יצחק אייזיק שייך שליט"א בית שמש לרגל שמחת נשואי הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר נתן חיים קרלוב הי"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח אברהם יצחק סגל הי"ו לרגל שמחת אירוסין בשעט"מ עב"ג בת הרה"ח ר' שמואל סיוסטה שליט"א בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח ר' יעקב שלמה מוסקס שליט"א ירושלים לרגל שמחת נשואי הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה
הר"ר אליהו יהודה שפירא הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר שמואל מרדכי אגל הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר שמעון אולמן הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר יעקב בנר הי"ו הוד השרון לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הר"ר משה ב"ר יעקב ב"צ אייזנב הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	

היעד שלנו: מדרש ופסיקתא

צדיק, מה היעד שלך?

צדיק: דרך צדיקים במחנה מסלולים רחב לגברים. חוויה עם נשמה נשים. משפחה. קבוצות ובודדים.

כל יעד בעולם

חוויה עם נשמה

נשמות אצל קברי צדיקים

ד"ר צדיקים מנהל תיירות

02-5410100

www.zadikintours.com

לחברות והנצחות: 054-8418146 | 053-3175211 | ת.ד. החיד"א 3/2 בית שמש | פקס: 03-5214707 | להצטרפות למועדים בדוא"ל: subscribe@haleb.org.il | לרכישת מניה בעסק הנצחי הפקד את מעשרותיך לבנק פאגי סניף 179 מ-ת: 584924 ע"ש מכן עלה לתרפה

הרוצה להפיץ את העלון באזור מגוריו יפנה לר' בנימין: 0527684446 (אחרי 4 אח"צ)